

Saksframlegg – styret i DA

Saksbehandler:	Arnstein Fikkan	Arkiv:	
Arkivsaksnr.:	18/240 - 1		

Etablering av utrederenhet i Borgarting lagmannsrett

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Evaluering av utrederordningen i Gulating lagmannsrett 240118

Vedlegg 2 - Effektivisering av Borgarting lagmannsrett

Direktørens sakssammendrag:

Evalueringen av utrederenheten i Gulating lagmannsrett viser at dette er et tiltak som kan effektivisere arbeidsmåtene i lagmannsretten og bidra til andre positive virkninger.

For å få en varig reduksjon av saksavviklingstidene i Borgarting lagmannsrett er det behov for å etablere en utrederenhet på 15 medarbeidere. Utrederenheten er vurdert som en langsiktig løsning for å øke saksbehandlingskapasiteten i Borgarting lagmannsrett. De årlige merutgiftene til lønn mv. for 15 utredere vil være på 12 mill. kr. Engangsutgiftene knyttet til nødvendige lokalmessige ombygginger vil være på 0,9 mill. kr. Omdisponeringer innenfor ordinær driftsramme gjør det mulig å finansiere fem utredere innenfor domstolens budsjett, mens utgifter til resterende ti utredere og nødvendige ombygginger vil måtte finansieres ved særskilt bevilgning fra Stortinget

Det tas sikte på at utrederenheten etableres fra 1.10.2018. For at dette skal kunne realiseres foreslås dekning av 2,9 mill. kr i Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2018.

Helårsvirkningen forutsettes finansiert i statsbudsjettet for 2019.

Saksopplysninger

Bakgrunnen for saken er de lange og stigende saksaviklingstidene i Borgarting lagmannsrett de seneste årene. I tilknytning til budsjettoplegget for 2018 er det bevilget midler til et to-årig restansenedarbeidingsprosjekt i domstolen. Dette prosjektet blir igangsatt våren 2018 og vil omfatte seks dommere. Domstolen har fått økte ressurser tilsvarende fire dommerårsverk og fristiller to dommere fra ordinær bemanning til prosjektet. I tillegg vil det bli allokert tilkalte dommere og ekstraordinære dommerressurser til prosjektet slik at det vil omfatte totalt ni dommere. Borgarting lagmannsrett har imidlertid behov for en langsiktig og varig løsning. Med utgangspunkt i de gode erfaringene fra utrederenheten i Gulating lagmannsrett foreslås en tilsvarende enhet i Borgarting lagmannsrett. Det er innledningsvis redegjort for den nylig gjennomførte evalueringen av utrederenheten i Gulating lagmannsrett. Det vil bli bedt om en særskilt bevilgning til etableringen av en utrederenhets i Borgarting lagmannsrett i RNB for 2018. Helårsvirkningen forutsettes finansiert i statsbudsjettet for 2019.

Evaluering av utrederenheten i Gulating lagmannsrett

Gulating lagmannsrett har siden 2015 hatt fem utredere. I 2016 fikk lagmannsretten også en jordskifteutreder. Hovedformålet med utvidelsen av utrederenheten var å bidra til å forbedre og effektivisere arbeidsmåten i lagmannsretten og til å heve kvaliteten på saksbehandlingen og de skriftlige avgjørelsene i lagmannsretten. Gulating er den eneste av lagmannsrettene med en utrederenhets av en viss størrelse. De andre lagmannsrettene har etterlyst en kartlegging av erfaringene i Gulating og effektene av ordningen, samt en vurdering av om målsetningene med ordningen er nådd. I 2017 nedsatte DA en ekstern arbeidsgruppe for å gjennomføre evalueringen. Arbeidsgruppen har vært bestående av avdelingsdirektør Harald Engesæth fra AFF, førstelagmann Ola Dahl ved Borgarting lagmannsrett og utreder Christopher Haugli Sørensen fra Høyesterett.

Evalueringsrapporten viser til følgende gevinster ved utrederenheten i Gulating lagmannsrett. Forøvrig vises det til rapporten som er vedlagt saken (vedlegg 1).

- *Mer hensiktsmessig ressursbruk for dommerne.* Dommerne i Gulating lagmannsrett vektlegger at de sparer vesentlig tid på å skrive avgjørelser, og at det har gitt dem en mer interessant dommerhverdag.
- *Ressursanvendelse og effektivitet.* Det er klare holdepunkter for at utrederordningen har bidratt til større grad av effektivitet og mer hensiktsmessig ressursanvendelse.
- *Økt kvalitet, utforming, språk.* Utrederordningen sikrer kontinuitet i utvalgsarbeidet og avgjørelsene fremstår med en mer lik profil med hensyn til utforming og språk.

- *Arbeidsmiljø.* Innføring av utrederordningen i Gulating synes å ha gitt en arbeidsmiljøgevinst.

Effektivisering av Borgarting lagmannsrett – Etablering av utrederenheter

DA ba Borgarting lagmannsrett basert på erfaringene fra Gulating lagmannsrett vurdere opprettelsen av en utrederenheter. Domstolens egne vurderinger fremgår av brev til DA av 5.2.2018 (vedlegg 2).

Borgarting lagmannsrett foreslår at det i første omgang etableres en utrederenheter med til sammen 15 utredere. Begrunnelsen er som følger:

I rapporten 24. januar 2018 om evaluering av utrederordningen i Gulating går det frem at en utrederordning har potensiale til gjøre domstolen mer effektiv, særlig ved en kostnadsgevinst på spart dommertid ved behandling av sivile anker over kjennelser og beslutninger. Det er videre konkludert med at avgjørelsene i disse sakene holder en høyere kvalitet i Gulating enn før domstolen fikk en utrederenheter. Borgartings egne erfaringer med utredere er at de har hatt en kvalitetseffekt, og at det er et potensiale for en ressursgevinst dersom det etableres en enhet hvor dyktige utredere blir en kjent og ordinær del av arbeidsprosessen i saksbehandlingen.

Det fremgår i Gulatingrapporten at det kan være potensiale for gevinster ved bruk av utredere i alle typer saker der det skal treffes en avsluttende avgjørelse etter skriftlig behandling.

På grunnlag av det som er anslått i Gulatingrapporten om utredertid per behandlet anke over sivile kjennelser og beslutninger og domstolens egne erfaringer, har Borgarting lagmannsrett estimert et behov for ca. 15 medarbeidere for at alle anker over kjennelser og beslutninger i sivile saker, silingsavgjørelser i straffesaker og anker over kjennelser om beslag av førerkort og besøksforbud mv. skal være behandlet av en utreder. Etter domstolens mening vil det derfor i første omgang være hensiktsmessig å etablere en utrederenheter med til sammen 15 utredere som har som hovedoppgave å behandle disse sakstypene. Dette vil være sakstyper som vil være godt egnet for å oppnå en effektivitets- og kvalitetsgevinst.

På noe lengre sikt, etter at en slik utrederenheter er innarbeidet og fungerer, er det etter domstolens mening et klart potensiale for å utvide utrederenheten slik at den kan behandle flere sakstyper som også vil kunne gi en effektivitets- og kvalitetsgevinst. En slik utvidelse av arbeidsområdet tilsier en utbygging av utrederenheten slik at det totalt iallfall blir ca. 20 utredere. I Gulatingrapporten går det fram at førstehåndsdommer sparer ca. 70 prosent tid på utreders arbeid. Borgarting er enig i at det er et slikt potensiale. Dette innebærer en

kostnadsbesparelse sammenlignet med å utnevne 7 dommere, og det betyr eksempelvis at domstolen kan avvikle ankeforhandling og avsi dom i overkant av 100 flere sivile saker.

Andre effektiviseringstiltak i Borgarting lagmannsrett

Restansenedarbeidingsprosjekt

Lagmannsretten er i ferd med å starte opp et toårig restanseprosjekt på bakgrunn av de ekstraressurser lagmannsretten ble tildelt i 2018.

Ankeforhandlingstid i sivile saker

Lagmannsretten har nedsatt et internt utvalg av fire lagdommere, under ledelse av en avdelingslagmann, som skal se på mulighetene for å redusere ankeforhandlingstiden i sivile saker. Utvalget har som utgangspunkt at selv en mindre reduksjon av ankeforhandlingstiden vil kunne frigjøre ressurser som kan benyttes til en mer effektiv avvikling av de sivile ankesakene enten ved at vil kan avvikle flere ankeforhandlinger, eller ved at dommerne gis bedre tid til å forberede de sivile sakene - noe som igjen kan føre til at ankeforhandlingstiden reduseres ytterligere.

Rettsmekling

Lagmannsretten vil i 2018 øke innsatsen på rettsmekling. Det har de siste årene vært avsatt ett dommersårsverk til dette. For 2018 er det avsatt ytterligere 1/4 dommerårsverk til rettsmekling.

Saksbehandleravdeling

Det er besluttet at lagmannsretten vil opprette en felles saksbehandleravdeling. Saksbehandleravdelingen vil erstatte de tre sekretariatene som i dag er lagt til de dømmende avdelingene. Opprettelsen av en egen saksbehandleravdeling er i seg selv ikke et tiltak som direkte vil bidra til kortere saksbehandlingstid og mindre saksbeholdning, men på lengre sikt vil innebære en mer rasjonell og effektiv drift av lagmannsretten.

Kostnader ved etablering av en utrederenheter i Borgarting lagmannsrett

Lønn

Målgruppen for en utrederstilling er unge og faglig dyktige jurister. På bakgrunn av erfaringer som er gjort i Gulating lagmannsrett, anslås utrederlønn å være på om lag 0,6 mill. kr de første årene. I tillegg kommer arbeidsgiveravgift, ferielønnstillegg, pensjonsforpliktelse, samt driftsutgifter pr årsverk. Dette gir en total årsverkkostnad på ca 0,8 mill. kr, tilsvarende 12 mill. kr årlig for utredere

Etablering av kontorplasser

Det legges opp til å etablere utrederenheten i kontorlandskap i eksisterende lokaler i 6. etg. Dette vil være effektiv bruk av kontorareal, samtidig som det vil legge til rette for et godt faglig miljø. Engangsutgifter knyttet til ombygging og etablering av arbeidsstasjoner for 15 utredere er beregnet til 0,85 mill. kr.

Det foreslås følgende finansiering av utrederenheten:

- 4 mill. kr (fem utredere) gjennom omdisponering innenfor Borgarting lagmannsretts ordinære driftsramme. Domstolen har bla. allerede to utrederstillinger
- 2,9 mill. kr i særskilte bevilgninger i RNB 2018. Budsjettbehovet omfatter 2 mill. kr i lønnsutgifter for 10 utredere i tre måneder og engangsutgifter på 0,9 mill. kr. Det vises nærmere til styresak 16/892-67 om innspill til RNB 2018.

Direktørens innstilling:

Evalueringsrapporten for utrederenheten i Gulating lagmannsrett viser at denne typen tiltak kan bidra til en effektivisering av arbeidsmåtene i lagmannsrettene på flere områder. Det bes om at det arbeides for å etablere en tilsvarende utrederenheter i Borgarting lagmannsrett i samsvar med domstolens forslag.

19.02.2018

Sven Marius Urke

direktør

Jann Ola Berget

avdelingsdirektør